

Załącznik nr 1 do Programu Priorytetowego „Ciepłe Mieszkanie”

Rodzaje kosztów kwalifikowanych oraz wymagania techniczne dla Części 1)-3) programu

Wszystkie urządzenia oraz materiały muszą być fabrycznie nowe, dopuszczone do obrotu oraz w przypadku gdy wynika to z obowiązujących przepisów prawa – posiadać deklaracje zgodności urządzeń z przepisami z zakresu bezpieczeństwa produktu (oznaczenia „CE” lub „B”). Jeżeli wynika to z przepisów prawa, usługi muszą być wykonane przez osoby lub podmioty posiadające stosowne uprawnienia i pozwolenia oraz przeprowadzone zgodnie z obowiązującym prawem i normami. Szczegółowe wymagania określono w poniższych tabelach.

W usługach montażu wskazanych w poniższych tabelach zawarty jest również koszt demontażu i/lub transportu.

1. Dokumentacja

Lp.	Nazwa kosztu	Koszty kwalifikowane
1	Dokumentacja projektowa	Koszt wykonania branżowej dokumentacji projektowej dotyczącej: <ul style="list-style-type: none">- modernizacji instalacji wewnętrznej co lub cwu,- wymiany źródła ciepła,- wentylacji mechanicznej z odzyskiem ciepła,- budowy wewnętrznej instalacji gazowej,- stolarki okiennej i drzwiowej w lokalu mieszkalnym wymaganej przepisami prawa budowlanego pod warunkiem, że prace będące przedmiotem dokumentacji, zostaną zrealizowane w ramach złożonego wniosku dofinansowanie przedsięwzięcia, nie później, niż do dnia zakończenia realizacji wnioskowanego przedsięwzięcia.

2. Źródła ciepła, instalacje, wentylacja

Lp.	Nazwa kosztu	Koszty kwalifikowane	Wymagania techniczne
1	Pompa ciepła powietrze / woda	Zakup / montaż pompy ciepła typu powietrze / woda z osprzętem, zbiornikiem akumulacyjnym/ buforowym, zbiornikiem cwu z osprzętem.	Pompy ciepła muszą spełniać w odniesieniu do ogrzewania pomieszczeń wymagania klasy efektywności energetycznej minimum A+ (dotyczy klasy energetycznej wyznaczonej w temperaturze zasilania 55°C) na podstawie karty produktu i etykiety energetycznej. W przypadku montażu zestawu, musi on spełniać wymagania klasy energetycznej, co najmniej jedną klasę wyżej niż wspomagane źródło ciepła na podstawie etykiety energetycznej dla zestawu.

Lp.	Nazwa kosztu	Koszty kwalifikowane	Wymagania techniczne
			Niskotemperaturowe pompy ciepła nie są kwalifikowane do dofinansowania
2	Pompa ciepła typu powietrze/ powietrze	Zakup/ montaż pompy ciepła typu powietrze/ powietrze z osprzętem.	Pompy ciepła muszą spełniać w odniesieniu do ogrzewania pomieszczeń wymagania klasy efektywności energetycznej minimum A+ (dla klimatu umiarkowanego) na podstawie karty produktu i etykiety energetycznej.
3	Kocioł gazowy kondensacyjny	Zakup / montaż kotła gazowego kondensacyjnego z osprzętem, sterowaniem, armaturą zabezpieczającą i regulującą, układem doprowadzenia powietrza i odprowadzenia spalin, zbiornikiem akumulacyjnym/ buforowym, zbiornikiem cwu z osprzętem. W ramach kosztów kwalifikowanych osprzętu do kotła gazowego kondensacyjnego ujęta jest m.in. instalacja prowadząca od przyłącza do kotła/ od zbiornika na gaz do kotła. Do kosztów kwalifikowanych montażu zalicza się wszystkie czynności niezbędne do zamontowania i uruchomienia kotła wymagane i wykonane zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa.	Kotły gazowe kondensacyjne muszą spełniać w odniesieniu do ogrzewania pomieszczeń, wymagania klasy efektywności energetycznej minimum A na podstawie karty produktu i etykiety energetycznej. W przypadku montażu zestawu, musi on spełniać wymagania klasy energetycznej, co najmniej jedną klasę wyżej niż wspomagane źródło ciepła na podstawie etykiety energetycznej dla zestawu.
4	Kocioł na pellet drzewny o podwyższonym standardzie	Zakup/ montaż kotła na pellet drzewny z automatycznym sposobem podawania paliwa, o obniżonej emisyjności cząstek stałych o wartości $\leq 20 \text{ mg/m}^3$ (w odniesieniu do suchych spalin w temp. 0°C, 1 013 mbar przy	Zakupione i montowane w ramach Programu kotły na pellet drzewny o podwyższonym standardzie muszą spełniać wymagania określone w rozporządzeniu Komisji (UE) 2015/1189 z dnia 28 kwietnia 2015 r. w sprawie wykonania Dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2009/125/WE w odniesieniu do wymogów dotyczących ekoprojektu dla kotłów na paliwa stałe (Dz. Urz. UE L 193 z 21.07.2015, s. 100). Kotły na pelet drzewny o podwyższonym standardzie muszą posiadać certyfikat/świadectwo potwierdzające spełnienie wymogów dotyczących ekoprojektu (ecodesign);

Lp.	Nazwa kosztu	Koszty kwalifikowane	Wymagania techniczne
		<p>O₂=10%) z osprzętem, armaturą zabezpieczającą i regulującą, układem doprowadzenia powietrza i odprowadzenia spalin, zbiornikiem akumulacyjnym/buforowym, zbiornikiem cwu z osprzętem.</p>	<p>Kotły na pellet drzewny o podwyższonym standardzie muszą posiadać w odniesieniu do ogrzewania pomieszczeń klasę efektywności energetycznej minimum A+ zgodną z rozporządzeniem Komisji (UE) 2015/1187 z dnia 28 kwietnia 2015 r. i na podstawie karty produktu i etykiety energetycznej. Kotły na pellet drzewny o podwyższonym standardzie muszą charakteryzować się obniżoną emisyjnością cząstek stałych o wartości $\leq 20 \text{ mg/m}^3$;</p> <p>Kotły te mogą być przeznaczone wyłącznie do spalania biomasy w formie pelletu drzewnego.</p> <p>Do dofinansowania nie są kwalifikowane urządzenia wielopaliwowe.</p> <p>Dofinansowanie jedynie do kotłów z automatycznym podawaniem paliwa;</p> <p>Kocioł nie może posiadać rusztu awaryjnego lub przedpaleniska / brak możliwości montażu rusztu awaryjnego lub przedpaleniska;</p> <p>Dodatkowo źródła ciepła muszą docelowo spełniać wymogi aktów prawa miejscowego, w tym uchwał antysmogowych, co do kotłów i rodzajów paliwa, o ile takie zostały ustanowione na terenie położenia budynku / lokalu mieszkalnego objętego dofinansowaniem.</p> <p>Przewody kominowe / spalinowe muszą być dostosowane do pracy z zamontowanym kotłem, co będzie potwierdzone w protokole z odbioru kominiarskiego podpisanym przez mistrza kominiarskiego. W przypadku montażu zestawu, musi on spełniać wymagania klasy energetycznej, co najmniej jedną klasę wyżej niż wspomagane źródło ciepła na podstawie etykiety energetycznej dla zestawu</p>
5.	Kocioł zgazowujący drewno o podwyższonym standardzie	<p>Zakup/montaż kotła zgazowującego drewno o obniżonej emisyjności cząstek stałych o wartości $\leq 20 \text{ mg/m}^3$ (w odniesieniu do suchych spalin w temp. 0°C, 1013 mbar przy O₂=10%) z osprzętem, armaturą zabezpieczającą i regulującą, układem doprowadzenia powietrza i odprowadzenia spalin w tym budową nowego komina, zbiornikiem</p>	<p>Kotły zgazowujące drewno muszą posiadać certyfikat/świadectwo potwierdzające spełnienie wymogów dotyczących ekoprojektu (ecodesign);</p> <p>Kotły zgazowujące drewno o podwyższonym standardzie muszą charakteryzować się obniżoną emisyjnością cząstek stałych o wartości $\leq 20 \text{ mg/m}^3$;</p> <p>Kotły zgazowujące drewno muszą posiadać klasę efektywności energetycznej minimum A+ na podstawie karty produktu i etykiety energetycznej;</p> <p>Kotły te mogą być przeznaczone wyłącznie do zgazowania biomasy w formie drewna kawałkowego albo do spalania biomasy w formie pelletu drzewnego oraz zgazowania biomasy w formie drewna kawałkowego.</p> <p>Do dofinansowania kwalifikują się jedynie kotły z automatycznym podawaniem pelletu drzewnego.</p> <p>Do dofinansowania nie są kwalifikowane inne urządzenia wielopaliwowe.</p>

Lp.	Nazwa kosztu	Koszty kwalifikowane	Wymagania techniczne
		akumulacyjnym/buforowym, zbiornikiem cwu z osprzętem.	<p>Kocioł nie może posiadać rusztu awaryjnego lub przedpaleniska/brak możliwości montażu rusztu awaryjnego lub przedpaleniska;</p> <p>Dodatkowo źródła ciepła muszą docelowo spełniać wymogi aktów prawa miejscowego, w tym uchwał antysmogowych co do kotłów i rodzajów paliwa, o ile takie zostały ustanowione na terenie położenia budynku/lokalu mieszkalnego objętego dofinansowaniem;</p> <p>Kocioł musi być eksploatowany ze zbiornikiem akumulacyjnym /buforowym/zbiornikiem cwu, którego minimalna bezpieczna pojemność jest określona zgodnie ze wzorem „Pojemność zasobnika” znajdującego się w Rozporządzeniu Komisji (UE) 2015/1189 w odniesieniu do wymogów dotyczących ekoprojektu dla kotłów na paliwa stałe.</p> <p>Przewody kominowe / spalinowe muszą być dostosowane do pracy z zamontowanym kotłem, co będzie potwierdzone w protokole z odbioru kominiarskiego podpisanym przez mistrza kominiarskiego.</p> <p>W przypadku montażu zestawu, musi on spełniać wymagania klasy energetycznej, co najmniej jedną klasę wyżej niż wspomagane źródło ciepła na podstawie etykiety energetycznej dla zestawu.</p>
6	Ogrzewanie elektryczne	Zakup/ montaż urządzenia grzewczego elektrycznego (innego niż pompa ciepła) lub zespołu urządzeń grzewczych elektrycznych, materiałów instalacyjnych wchodzących w skład systemu ogrzewania elektrycznego, zbiornika akumulacyjnego/ buforowego, zbiornika cwu z osprzętem.	
7	Podłączenie lokalu do efektywnego źródła ciepła ¹ w budynku (w tym do	Zakup/ montaż materiałów instalacyjnych i urządzeń wchodzących w skład instalacji centralnego ogrzewania i ciepłej	<p>Efektywne źródło ciepła w budynku musi być zgodne z:</p> <p>1. programem ochrony powietrza w rozumieniu art. 91 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. – Prawo ochrony środowiska, właściwym ze względu na usytuowanie budynku, obowiązującym na dzień złożenia wniosku o dofinansowanie oraz</p>

¹ w rozumieniu programu

Lp.	Nazwa kosztu	Koszty kwalifikowane	Wymagania techniczne
	węzła cieplnego znajdującego się w budynku)	wody użytkowej pomiędzy źródłem ciepła działającym na potrzeby budynku a lokalem mieszkalnym (w tym podlicznika ciepła w lokalu)	2. docelowymi wymaganiami obowiązującymi na terenie położenia budynku/ lokalu mieszkalnego objętego dofinansowaniem, aktów prawa miejscowego, w tym uchwał antysmogowych.
8	Instalacja centralnego ogrzewania oraz instalacja ciepłej wody użytkowej (w tym kolektorów słonecznych i pompy ciepła do samej cwu)	Zakup/montaż materiałów instalacyjnych i urządzeń wchodzących w skład instalacji centralnego ogrzewania (w tym kolektorów słonecznych będących elementem hybrydowego systemu ogrzewania z nowym źródłem ciepła), wykonanie równoważenia hydraulicznego instalacji grzewczej. Zakup/montaż materiałów instalacyjnych i urządzeń wchodzących w skład instalacji przygotowania ciepłej wody użytkowej (w tym kolektorów słonecznych, pomp ciepła do ciepłej wody użytkowej oraz elektrycznych urządzeń do podgrzewania wody).	Kolektory słoneczne muszą posiadać: Certyfikat na europejski znak jakości „Solar Keymark” wraz z załącznikiem technicznym lub równoważny certyfikat potwierdzający m.in. przeprowadzenie badań kolektora; Pompy ciepła w odniesieniu do wytwarzania ciepłej wody użytkowej muszą spełniać wymagania klasy efektywności energetycznej minimum A na podstawie karty produktu i etykiety energetycznej. Elektryczne urządzenia do podgrzewania wody inne niż pompa ciepła muszą spełniać wymagania klasy efektywności energetycznej minimum C na podstawie karty produktu i etykiety energetycznej Zasobniki ciepłej wody użytkowej dla podgrzewaczy wody muszą spełniać wymagania klasy efektywności energetycznej minimum C na podstawie karty produktu i etykiety energetycznej. W przypadku montażu zestawu hybrydowego w powiązaniu z kolektorami słonecznymi, musi on spełniać wymagania klasy energetycznej, co najmniej jedną klasę wyżej niż wspomagane źródło ciepła na podstawie etykiety energetycznej dla zestawu.
9	Wentylacja mechaniczna z odzyskiem ciepła	Zakup/ montaż materiałów instalacyjnych składających się na system wentylacji mechanicznej z odzyskiem ciepła (wentylacja z centralą wentylacyjną, rekuperatory ścienne).	Wentylacja mechaniczna z odzyskiem ciepła musi spełniać wymagania klasy efektywności energetycznej minimum A na podstawie karty produktu i etykiety energetycznej.

3. Stolarka okienna i drzwiowa

Lp.	Nazwa kosztu	Koszty kwalifikowane	Wymagania techniczne
1	Stolarka okienna w lokalu mieszkalnym	Zakup/ montaż stolarki okiennej w tym okna/ drzwi balkonowe, okna połaciowe, powierzchnie przezroczyste nieotwieralne wraz z systemami montażowymi. Zakup i montaż materiałów budowlanych w celu przeprowadzenia niezbędnych prac towarzyszących.	Zakup i montaż stolarki okiennej i drzwiowej dopuszcza się jedynie w przypadku wymiany w pomieszczeniach ogrzewanych; Zakupione i zamontowane okna, drzwi zewnętrzne muszą spełniać wymagania techniczne dla przenikalności cieplnej określone w rozporządzeniu Ministra Infrastruktury z dnia 12 kwietnia 2002 r. w sprawie warunków technicznych, jakim powinny odpowiadać budynki i ich usytuowanie (tj. Dz. U. z 2019 r., poz. 1065, z późn. zm.), obowiązujące od 31 grudnia 2020 r.
2	Stolarka drzwiowa w lokalu mieszkalnym	Zakup/montaż stolarki drzwiowej tj. drzwi oddzielające lokal od przestrzeni nieogrzewanej lub środowiska zewnętrznego (zawiera również demontaż). Zakup i montaż materiałów budowlanych w celu przeprowadzenia niezbędnych prac towarzyszących.	

Szczegółowe wymagania prawne odnoszące się do zadań finansowanych w ramach Programu Priorytetowego Ciepłe Mieszkanie:

1. Pompy ciepła powietrze/woda

Zakupione i montowane pompy ciepła powietrze/woda muszą spełniać wymogi określone w Rozporządzeniu Delegowanym Komisji (UE) NR 811/2013 lub Rozporządzeniu Delegowanym Komisji (UE) NR 812/2013 z dnia 18 lutego 2013 r. oraz w Rozporządzeniu Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2017/1369 z dnia 4 lipca 2017 r. ustanawiającym ramy etykietowania energetycznego i uchylającym dyrektywę 2010/30/UE. Pompy ciepła muszą spełniać w odniesieniu do ogrzewania pomieszczeń wymagania **klasy efektywności energetycznej minimum A+** (dotyczy klasy energetycznej wyznaczanej w temperaturze zasilania 55°C) na podstawie karty produktu i etykiety energetycznej.

2. Pompy ciepła powietrze/powietrze

Zakupione i montowane pompy ciepła powietrze/powietrze muszą spełniać wymogi określone w Rozporządzeniu Delegowanym Komisji (UE) nr 626/2011 z dnia 4 maja 2011 r. oraz w Rozporządzeniu Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2017/1369 z dnia 4 lipca 2017 r. ustanawiającym ramy etykietowania energetycznego i uchylającym dyrektywę 2010/30/UE w odniesieniu do etykiet efektywności energetycznej dla klimatyzatorów. Pompy ciepła muszą spełniać w odniesieniu do ogrzewania pomieszczeń wymagania **klasy efektywności energetycznej minimum A+** (dla klimatu umiarkowanego) na podstawie karty produktu i etykiety energetycznej.

3. Kotły na paliwo stałe

Zakupione i montowane w ramach Programu kotły zgazowujące drewno, kotły zgazowujące drewno o podwyższonym standardzie, na pellet drzewny, na pellet drzewny o podwyższonym standardzie, muszą spełniać co najmniej wymagania określone w rozporządzeniu Komisji (UE) 2015/1189 z dnia 28 kwietnia 2015 r. w sprawie wykonania Dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2009/125/WE w odniesieniu do wymogów dotyczących **ekoprojektu dla kotłów na paliwa stałe** (Dz. Urz. UE L 193 z 21.07.2015, s. 100). Dodatkowo:

- kotły zgazowujące drewno o podwyższonym standardzie muszą charakteryzować się obniżoną emisyjnością cząstek stałych o wartości $\leq 20 \text{ mg/m}^3$, muszą posiadać w odniesieniu do ogrzewania pomieszczeń **klasę efektywności energetycznej minimum A+** zgodną z rozporządzeniem Komisji (UE) 2015/1187 z dnia 27 kwietnia 2015 r. na podstawie karty produktu i etykiety energetycznej.
- kotły na pellet drzewny o podwyższonym standardzie muszą charakteryzować się obniżoną emisyjnością cząstek stałych o wartości $\leq 20 \text{ mg/m}^3$, muszą posiadać w odniesieniu do ogrzewania pomieszczeń **klasę efektywności energetycznej minimum A+** zgodną z rozporządzeniem Komisji (UE) 2015/1187 z dnia 27 kwietnia 2015 r. na podstawie karty produktu i etykiety energetycznej.

4. Kolektory słoneczne

Kolektory słoneczne muszą posiadać certyfikat na europejski znak jakości „Solar Keymark” wraz z załącznikiem technicznym lub równoważny certyfikat potwierdzający między innymi przeprowadzenie badań kolektora zgodnie z normą PN-EN 12975-1 „Słoneczne systemy grzewcze i ich elementy -- Kolektory słoneczne -- Część 1: Wymagania ogólne” oraz normą PN-EN ISO 9806 „Energia słoneczna -- Słoneczne kolektory grzewcze -- Metody badań”. Data potwierdzenia zgodności z wymaganą normą lub nadania znaku nie może być wcześniejsza niż 5 lat licząc od daty złożenia wniosku o dofinansowanie.

5. Elektryczne urządzenia do podgrzewania wody inne niż pompa ciepła

Elektryczne urządzenia do podgrzewania wody inne niż pompa ciepła muszą spełniać wymogi określone w Rozporządzeniu Delegowanym Komisji (UE) NR 812/2013 z dnia 18 lutego 2013r. oraz w Rozporządzeniu Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2017/1369 z dnia 4 lipca 2017 r. ustanawiającym ramy etykietowania energetycznego. Elektryczne urządzenia do podgrzewania wody inne niż pompa ciepła muszą spełniać wymagania klasy efektywności energetycznej minimum C na podstawie karty produktu i etykiety energetycznej.

6. Zasobniki ciepłej wody użytkowej dla podgrzewaczy wody

Zasobniki ciepłej wody użytkowej dla podgrzewaczy wody muszą spełniać wymogi określone w Rozporządzeniu Delegowanym Komisji (UE) NR 812/2013 z dnia 18 lutego 2013r. oraz w Rozporządzeniu Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2017/1369 z dnia 4 lipca 2017 r. ustanawiającym ramy etykietowania

energetycznego. Zasobniki ciepłej wody użytkowej dla podgrzewaczy wody muszą spełniać wymagania klasy efektywności energetycznej minimum C na podstawie karty produktu i etykiety energetycznej.

7. Pompy ciepła do ciepłej wody użytkowej

Pompy ciepła do ciepłej wody użytkowej muszą spełniać wymogi określone w Rozporządzeniu Delegowanym Komisji (UE) NR 812/2013 z dnia 18 lutego 2013r. oraz w Rozporządzeniu Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2017/1369 z dnia 4 lipca 2017 r. ustanawiającym ramy etykietowania energetycznego i uchylającym dyrektywę 2010/30/UE w odniesieniu do etykiet efektywności energetycznej dla podgrzewaczy wody, zasobników ciepłej wody użytkowej i zestawów zawierających podgrzewacz wody i urządzenie słoneczne. Pompy ciepła w odniesieniu do wytwarzania ciepłej wody użytkowej muszą spełniać wymagania **klasy efektywności energetycznej minimum A** na podstawie karty produktu i etykiety energetycznej.

8. Wentylacja mechaniczna z odzyskiem ciepła

Zakupiona i zamontowana wentylacja mechaniczna z odzyskiem ciepła musi spełniać wymogi określone w Rozporządzeniu Delegowanym Komisji (UE) nr 1254/2014 z dnia 11 lipca 2014 r. oraz w Rozporządzeniu Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2017/1369 z dnia 4 lipca 2017 r. ustanawiającym ramy etykietowania energetycznego i uchylającym dyrektywę 2010/30/UE w odniesieniu do etykiet efektywności energetycznej systemów wentylacyjnych przeznaczonych do budynków mieszkalnych. Wentylacja mechaniczna z odzyskiem ciepła musi spełniać wymagania **klasy efektywności energetycznej minimum A** na podstawie karty produktu i etykiety energetycznej.

Załącznik nr 1a do Programu Priorytetowego „Ciepłe Mieszkanie”.

Rodzaje kosztów kwalifikowanych oraz wymagania techniczne dla Części 4) programu

Wszystkie urządzenia oraz materiały muszą być fabrycznie nowe, dopuszczone do obrotu oraz w przypadku gdy wynika to z obowiązujących przepisów prawa – posiadać deklaracje zgodności urządzeń z przepisami z zakresu bezpieczeństwa produktu (oznaczenia „CE” lub „B”). Jeżeli wynika to z przepisów prawa, usługi muszą być wykonane przez osoby lub podmioty posiadające stosowne uprawnienia i pozwolenia oraz przeprowadzone zgodnie z obowiązującym prawem i normami. Szczegółowe wymagania określono w poniższych tabelach.

W usługach montażu wskazanych w poniższych tabelach zawarty jest również koszt demontażu i/lub transportu.

1. Dokumentacja

Lp.	Nazwa kosztu	Koszty kwalifikowane
1	Audyt energetyczny	Koszt wykonania audytu energetycznego budynku jest kwalifikowany, pod warunkiem, że zakres prac dla wybranego wariantu wynikającego z audytu energetycznego zostanie zrealizowany w ramach złożonego wniosku o dofinansowanie, nie później niż do dnia zakończenia realizacji wnioskowanego przedsięwzięcia a zakres prac dla wybranego wariantu wynikającego z audytu energetycznego zostanie zrealizowany w ramach złożonego wniosku o dofinansowanie.
2	Dokumentacja projektowa	Koszt wykonania branżowej dokumentacji projektowej dotyczącej: - przebudowy konstrukcji dachu pod ocieplenie, - modernizacji instalacji wewnętrznej co lub cwu, - wymiany źródła ciepła, - wentylacji mechanicznej z odzyskiem ciepła, - stolarki okiennej i drzwiowej w lokalu mieszkalnym wymaganej przepisami prawa budowlanego, - instalacji fotowoltaicznej pod warunkiem, że prace będące przedmiotem dokumentacji, zostaną zrealizowane w ramach złożonego wniosku o dofinansowanie przedsięwzięcia, nie później, niż do dnia zakończenia realizacji wnioskowanego przedsięwzięcia.
3	Ekspertyzy	Koszt wykonania ekspertyzy ornitologicznej i chiropterologicznej (gniazdowanie ptaków i nietoperzy w budynkach przewidzianych do termomodernizacji) pod warunkiem, że jest wymagana programem.

2. Źródła ciepła, przyłącza, instalacje, wentylacja

Lp.	Nazwa kosztu	Koszty kwalifikowane	Wymagania techniczne
1	Podłączenie do sieci ciepłowniczej wraz z przyłączem	Zakup/montaż węzła cieplnego z programatorem temperatury zbiornikiem akumulacyjnym/buforowym, zbiornikiem cwu z osprzętem wraz z wykonaniem przyłącza od sieci ciepłowniczej do węzła cieplnego (w tym opłata przyłączeniowa).	
2	Pompa ciepła powietrze/woda	Zakup/montaż pompy ciepła typu powietrze/woda z osprzętem, zbiornikiem akumulacyjnym/buforowym, zbiornikiem cwu z osprzętem.	<p>Pompy ciepła muszą spełniać w odniesieniu do ogrzewania pomieszczeń wymagania klasy efektywności energetycznej minimum A+ (dotyczy klasy energetycznej wyznaczonej w temperaturze zasilania 55°C) na podstawie karty produktu i etykiety energetycznej.</p> <p>W przypadku montażu zestawu, musi on spełniać wymagania klasy energetycznej, co najmniej jedną klasę wyżej niż wspomagane źródło ciepła na podstawie etykiety energetycznej dla zestawu.</p> <p>Niskotemperaturowe pompy ciepła nie są kwalifikowane do dofinansowania</p>
3	Pompa ciepła typu powietrze/powietrze	Zakup/montaż pompy ciepła typu powietrze/powietrze z osprzętem.	Pompy ciepła muszą spełniać w odniesieniu do ogrzewania pomieszczeń wymagania klasy efektywności energetycznej minimum A+ (dla klimatu umiarkowanego) na podstawie karty produktu i etykiety energetycznej.
4	Gruntowa pompa ciepła o podwyższonej klasie efektywności energetycznej	Zakup/montaż pompy ciepła typu grunt/woda, woda/woda z osprzętem, zbiornikiem akumulacyjnym/buforowym, zbiornikiem cwu z osprzętem	Pompy ciepła muszą spełniać w odniesieniu do ogrzewania pomieszczeń wymagania klasy efektywności energetycznej minimum A++ (dotyczy klasy energetycznej wyznaczonej w temperaturze zasilania 55oC) na podstawie karty produktu i etykiety energetycznej. W przypadku montażu zestawu, musi on spełniać wymagania klasy energetycznej, co najmniej jedną klasę wyżej niż wspomagane źródło ciepła na podstawie etykiety energetycznej dla zestawu.

			Niskotemperaturowe pompy ciepła nie są kwalifikowane do dofinansowania.
5	Kocioł gazowy kondensacyjny	Zakup/montaż kotła gazowego kondensacyjnego z osprzętem, sterowaniem, armaturą zabezpieczającą i regulującą, układem doprowadzenia powietrza i odprowadzenia spalin w tym budową nowego komina, zbiornikiem akumulacyjnym/buforowym, zbiornikiem cwu z osprzętem. W ramach kosztów kwalifikowanych osprzętu do kotła gazowego kondensacyjnego ujęta jest m.in. instalacja prowadząca od przyłącza do kotła.	Kotły gazowe kondensacyjne muszą spełniać w odniesieniu do ogrzewania pomieszczeń, wymagania klasy efektywności energetycznej minimum A na podstawie karty produktu i etykiety energetycznej. W przypadku montażu zestawu, musi on spełniać wymagania klasy energetycznej, co najmniej jedną klasę wyżej niż wspomagane źródło ciepła na podstawie etykiety energetycznej dla zestawu.
6	Kotłownia gazowa (przyłącze gazowe i instalacja wewnętrzna, kocioł gazowy kondensacyjny, opłata przyłączeniowa, dokumentacja projektowa). Dotyczy budynków, które nie są przyłączone do sieci dystrybucji gazu.	Wykonanie przyłącza gazowego i instalacji od przyłącza do kotła, w tym koszt opłaty przyłączeniowej. Zakup/montaż kotła gazowego kondensacyjnego z osprzętem, sterowaniem, armaturą zabezpieczającą i regulującą, układem doprowadzenia powietrza i odprowadzenia spalin, zbiornikiem akumulacyjnym/buforowym, zbiornikiem cwu z osprzętem; Wykonanie niezbędnej dokumentacji projektowej.	Kotły gazowe kondensacyjne muszą spełniać w odniesieniu do ogrzewania pomieszczeń, wymagania klasy efektywności energetycznej minimum A na podstawie karty produktu i etykiety energetycznej. Prace będące przedmiotem dokumentacji projektowej, zostaną zrealizowane w ramach złożonego wniosku o dofinansowanie przedsięwzięcia, nie później, niż do dnia zakończenia realizacji wnioskowanego przedsięwzięcia. W przypadku montażu zestawu, musi on spełniać wymagania klasy energetycznej, co najmniej jedną klasę wyżej niż wspomagane źródło ciepła na podstawie etykiety energetycznej dla zestawu.

7	Kocioł zgazowujący drewno o podwyższonym standardzie	Zakup/montaż kotła zgazowującego drewno o obniżonej emisyjności cząstek stałych o wartości $\leq 20 \text{ mg/m}^3$ (w odniesieniu do suchych spalin w temp. 0°C, 1013 mbar przy $O_2=10\%$) z osprzętem, armaturą zabezpieczającą i regulującą, układem doprowadzenia powietrza i odprowadzenia spalin w tym budową nowego komina, zbiornikiem akumulacyjnym/buforowym, zbiornikiem cwu z osprzętem.	<p>Kotły zgazowujące drewno muszą posiadać certyfikat/świadectwo potwierdzające spełnienie wymogów dotyczących ekoprojektu (ecodesign);</p> <p>Kotły zgazowujące drewno o podwyższonym standardzie muszą charakteryzować się obniżoną emisyjnością cząstek stałych o wartości $\leq 20 \text{ mg/m}^3$;</p> <p>Kotły zgazowujące drewno muszą posiadać klasę efektywności energetycznej minimum A+ na podstawie karty produktu i etykiety energetycznej;</p> <p>Kotły te mogą być przeznaczone wyłącznie do zgazowania biomasy w formie drewna kawałkowego albo do spalania biomasy w formie pelletu drzewnego oraz zgazowania biomasy w formie drewna kawałkowego.</p> <p>Do dofinansowania kwalifikują się jedynie kotły z automatycznym podawaniem pelletu drzewnego.</p> <p>Do dofinansowania nie są kwalifikowane inne urządzenia wielopaliwowe.</p> <p>Kocioł nie może posiadać rusztu awaryjnego lub przedpaleniska/brak możliwości montażu rusztu awaryjnego lub przedpaleniska;</p> <p>Dodatkowo źródła ciepła muszą docelowo spełniać wymogi aktów prawa miejscowego, w tym uchwał antysmogowych co do kotłów i rodzajów paliwa, o ile takie zostały ustanowione na terenie położenia budynku/lokalu mieszkalnego objętego dofinansowaniem;</p> <p>Kocioł musi być eksploatowany ze zbiornikiem akumulacyjnym/buforowym/zbiornikiem cwu, którego minimalna bezpieczna pojemność jest określona zgodnie ze wzorem „Pojemność zasobnika” znajdującego się w Rozporządzeniu Komisji (UE) 2015/1189 w odniesieniu do wymogów dotyczących ekoprojektu dla kotłów na paliwa stałe.</p>
---	--	--	--

			<p>Przewody kominowe / spalinowe muszą być dostosowane do pracy z zamontowanym kotłem, co będzie potwierdzone w protokole z odbioru kominiarskiego podpisanym przez mistrza kominiarskiego.</p> <p>W przypadku montażu zestawu, musi on spełniać wymagania klasy energetycznej, co najmniej jedną klasę wyżej niż wspomagane źródło ciepła na podstawie etykiety energetycznej dla zestawu.</p>
8	Kocioł na pellet drzewny o podwyższonym standardzie	Zakup / montaż kotła na pellet drzewny z automatycznym sposobem podawania paliwa, o obniżonej emisyjności cząstek stałych o wartości $\leq 20 \text{ mg/m}^3$ (w odniesieniu do suchych spalin w temp. 0°C, 1 013 mbar przy O ₂ =10%) z osprzętem, armaturą zabezpieczającą i regulującą, układem doprowadzenia powietrza i odprowadzenia spalin, zbiornikiem akumulacyjnym / buforowym, zbiornikiem cwu z osprzętem.	<p>Kotły na pellet drzewny muszą posiadać certyfikat/świadczenie potwierdzające spełnienie wymogów dotyczących ekoprojektu (ecodesign);</p> <p>Kotły na pellet drzewny muszą posiadać klasę efektywności energetycznej minimum A+ na podstawie karty produktu i etykiety energetycznej;</p> <p>Kotły te mogą być przeznaczone wyłącznie do spalania biomasy w formie pelletu drzewnego .</p> <p>Do dofinansowania nie są kwalifikowane urządzenia wielopaliwowe. Dofinansowanie jedynie do kotłów z automatycznym podawaniem paliwa;</p> <p>Kocioł nie może posiadać rusztu awaryjnego lub przedpaleniska/brak możliwości montażu rusztu awaryjnego lub przedpaleniska;</p> <p>Dodatkowo źródła ciepła muszą docelowo spełniać wymogi aktów prawa miejscowego, w tym uchwał antysmogowych co do kotłów i rodzajów paliwa, o ile takie zostały ustanowione na terenie położenia budynku/lokalu mieszkalnego objętego dofinansowaniem.</p> <p>Przewody kominowe / spalinowe muszą być dostosowane do pracy z zamontowanym kotłem, co będzie potwierdzone w protokole z odbioru kominiarskiego podpisanym przez mistrza kominiarskiego.</p> <p>W przypadku montażu zestawu, musi on spełniać wymagania klasy energetycznej, co najmniej jedną klasę wyżej niż wspomagane źródło ciepła na podstawie etykiety energetycznej dla zestawu.</p>

9	Ogrzewanie elektryczne	Zakup/montaż urządzenia grzewczego elektrycznego (innego niż pompa ciepła), materiałów instalacyjnych wchodzących w skład systemu ogrzewania elektrycznego, zbiornika akumulacyjnego/buforowego, zbiornika cwu z osprzętem.	
10	Instalacja centralnego ogrzewania oraz instalacja ciepłej wody użytkowej (w tym kolektorów słonecznych i pompy ciepła do samej cwu)	Zakup/montaż materiałów instalacyjnych i urządzeń wchodzących w skład instalacji centralnego ogrzewania (w tym kolektorów słonecznych), wykonanie równoważenia hydraulicznego instalacji grzewczej. Zakup/montaż materiałów instalacyjnych i urządzeń wchodzących w skład instalacji przygotowania ciepłej wody użytkowej (w tym kolektorów słonecznych, pomp ciepła do ciepłej wody użytkowej oraz elektrycznych urządzeń do podgrzewania wody).	Kolektory słoneczne muszą posiadać: Certyfikat na europejski znak jakości „Solar Keymark” wraz z załącznikiem technicznym lub równoważny certyfikat potwierdzający m.in. przeprowadzenie badań kolektora; Pompy ciepła w odniesieniu do wytwarzania ciepłej wody użytkowej muszą spełniać wymagania klasy efektywności energetycznej minimum A na podstawie karty produktu i etykiety energetycznej. Elektryczne urządzenia do podgrzewania wody inne niż pompa ciepła muszą spełniać wymagania klasy efektywności energetycznej minimum C na podstawie karty produktu i etykiety energetycznej. Zasobniki ciepłej wody użytkowej dla podgrzewaczy wody muszą spełniać wymagania klasy efektywności energetycznej minimum C na podstawie karty produktu i etykiety energetycznej.
11	Wentylacja mechaniczna z odzyskiem ciepła	Zakup/montaż materiałów instalacyjnych składających się na system wentylacji mechanicznej z odzyskiem ciepła (wentylacja z centralą wentylacyjną, rekuperatory ścienne).	Wentylacja mechaniczna z odzyskiem ciepła musi spełniać wymagania klasy efektywności energetycznej minimum A na podstawie karty produktu i etykiety energetycznej.
12	Mikroinstalacja fotowoltaiczna	Zakup/montaż oraz odbiór i uruchomienie mikroinstalacji fotowoltaicznej (panele fotowoltaiczne z niezbędnym oprzyrządowaniem) - wymaganym elementem instalacji są liczniki dwukierunkowe (koszt licznika nie jest kosztem kwalifikowanym).	Mikroinstalacja fotowoltaiczna o zainstalowanej mocy elektrycznej od 2 kW do 50 kW. Urządzenia muszą być instalowane jako nowe, wyprodukowane w ciągu 24 miesięcy przed montażem; Dofinansowaniu nie podlegają projekty polegające na zwiększeniu mocy już istniejącej mikroinstalacji fotowoltaicznej; Zakończenie zadania rozumiane jest jako przyłączenie mikroinstalacji fotowoltaicznej do sieci.

3. Ocieplenie przegród budowlanych, stolarka okienna i drzwiowa

Lp.	Nazwa kosztu	Koszty kwalifikowane	Wymagania techniczne
1	Ocieplenie przegród budowlanych	Zakup/montaż materiałów budowlanych wykorzystywanych do ocieplenia przegród budowlanych zewnętrznych i wewnętrznych oddzielających pomieszczenia ogrzewane od nieogrzewanych, stropów pod nieogrzewanymi poddaszami, stropów nad pomieszczeniami nieogrzewanymi i zamkniętymi przestrzeniami podpodłogowymi, płyt balkonowych, fundamentów itp. wchodzących w skład systemów dociepleń lub wykorzystywanych do zabezpieczenia przed zawilgoceniem, Zakup i montaż materiałów budowlanych w celu przeprowadzenia niezbędnych prac towarzyszących (np. wymiana parapetów zewnętrznych, orynowania itp.). Ocieplenia nie stanowi położenie wyłącznie farb/tynków termorefleksyjnych lub termoizolacyjnych.	W przypadku robót budowlanych polegających na dociepleniu budynku, obejmujących ponad 25% powierzchni przegród zewnętrznych tego budynku, należy spełnić wymagania minimalne dotyczące energooszczędności i ochrony cieplnej przewidziane w przepisach techniczno-budowlanych dla przebudowy budynku określone w rozporządzeniu Ministra Infrastruktury z dnia 12 kwietnia 2002 r. w sprawie warunków technicznych, jakim powinny odpowiadać budynki i ich usytuowanie (tj. Dz. U. z 2015 r., poz. 1422, z późn. zm.), obowiązujące od 31 grudnia 2020 roku.
2	Stolarka okienna	Zakup/montaż stolarki okiennej w tym okna/drzwi balkonowe, okna połaciowe, powierzchnie przezroczyste nieotwieralne wraz z systemami montażowymi. Zakup i montaż materiałów budowlanych w celu przeprowadzenia niezbędnych prac towarzyszących.	Zakup i montaż stolarki okiennej i drzwiowej dopuszcza się jedynie w przypadku wymiany w pomieszczeniach ogrzewanych; Zakupione i zamontowane okna, drzwi zewnętrzne, bramy garażowe muszą spełniać wymagania techniczne dla przenikalności cieplnej określone w rozporządzeniu Ministra Infrastruktury z dnia 12 kwietnia

3	Stolarka drzwiowa	Zakup/montaż stolarki drzwiowej w tym drzwi oddzielających lokal od przestrzeni nieogrzewanej, drzwi/bramy garażowe. Zakup i montaż materiałów budowlanych w celu przeprowadzenia niezbędnych prac towarzyszących.	2002 r. w sprawie warunków technicznych, jakim powinny odpowiadać budynki i ich usytuowanie (tj. Dz. U. z 2015 r., poz. 1422, z późn. zm.), obowiązujące od 31 grudnia 2020 roku.
---	-------------------	---	---

Szczegółowe wymagania prawne odnoszące się do zadań finansowanych w ramach Programu Priorytetowego Ciepłe Mieszkanie

1. Audyt energetyczny

Przeprowadzony audyt energetyczny musi spełniać wymogi określone Rozporządzeniem Ministra Infrastruktury z dnia 17 marca 2009 r. w sprawie szczegółowego zakresu i formy audytu energetycznego oraz części audytu remontowego, wzorów kart audytów, a także algorytmu oceny opłacalności przedsięwzięcia termomodernizacyjnego (Dz.U. nr 43 z dn.18.03.2009 r., poz. 346) z późn. zm.

2. Pompy ciepła powietrze/woda

Zakupione i montowane pompy ciepła powietrze/woda muszą spełniać wymogi określone w Rozporządzeniu Delegowanym Komisji (UE) NR 811/2013 lub Rozporządzeniu Delegowanym Komisji (UE) NR 812/2013 z dnia 18 lutego 2013 r. oraz w Rozporządzeniu Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2017/1369 z dnia 4 lipca 2017 r. ustanawiającym ramy etykietowania energetycznego i uchylającym dyrektywę 2010/30/UE. Pompy ciepła muszą spełniać w odniesieniu do ogrzewania pomieszczeń wymagania **klasy efektywności energetycznej minimum A+** (dotyczy klasy energetycznej wyznaczonej w temperaturze zasilania 55°C) na podstawie karty produktu i etykiety energetycznej.

3. Pompy ciepła powietrze/powietrze

Zakupione i montowane pompy ciepła powietrze/powietrze muszą spełniać wymogi określone w Rozporządzeniu Delegowanym Komisji (UE) nr 626/2011 z dnia 4 maja 2011 r. oraz w Rozporządzeniu Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2017/1369 z dnia 4 lipca 2017 r. ustanawiającym ramy etykietowania energetycznego i uchylającym dyrektywę 2010/30/UE w odniesieniu do etykiet efektywności energetycznej dla klimatyzatorów. Pompy ciepła muszą spełniać w odniesieniu do ogrzewania pomieszczeń wymagania **klasy efektywności energetycznej minimum A+** (dla klimatu umiarkowanego) na podstawie karty produktu i etykiety energetycznej.

4. Gruntowe pompy ciepła o podwyższonej klasie efektywności energetycznej

Zakupione i montowane pompy ciepła muszą spełniać wymogi określone w Rozporządzeniu Delegowanym Komisji (UE) NR 811/2013 lub Rozporządzeniu Delegowanym Komisji (UE) NR 812/2013 z dnia 18 lutego 2013 r. oraz w Rozporządzeniu Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2017/1369 z dnia 4 lipca 2017r.

ustanawiającym ramy etykietowania energetycznego i uchylającym dyrektywę 2010/30/UE. Pompy ciepła muszą spełniać w odniesieniu do ogrzewania pomieszczeń wymagania klasy efektywności energetycznej minimum A++ (dotyczy klasy energetycznej wyznaczonej w temperaturze zasilania 55oC) na podstawie karty produktu i etykiety energetycznej.

5. Kotły na paliwo stałe

Zakupione i montowane w ramach Programu kotły zgazowujące drewno oraz kotły na pellet drzewny, muszą spełniać co najmniej wymagania określone w rozporządzeniu Komisji (UE) 2015/1189 z dnia 28 kwietnia 2015 r. w sprawie wykonania Dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2009/125/WE w odniesieniu do wymogów dotyczących **ekoprojektu dla kotłów na paliwa stałe** (Dz. Urz. UE L 193 z 21.07.2015, s. 100). Dodatkowo:

- kotły zgazowujące drewno o podwyższonym standardzie muszą charakteryzować się obniżoną emisyjnością cząstek stałych o wartości $\leq 20 \text{ mg/m}^3$, muszą posiadać w odniesieniu do ogrzewania pomieszczeń **klasę efektywności energetycznej minimum A+** zgodną z rozporządzeniem Komisji (UE) 2015/1187 z dnia 27 kwietnia 2015 r. na podstawie karty produktu i etykiety energetycznej.
- kotły na pellet drzewny o podwyższonym standardzie muszą charakteryzować się obniżoną emisyjnością cząstek stałych o wartości $\leq 20 \text{ mg/m}^3$, muszą posiadać w odniesieniu do ogrzewania pomieszczeń **klasę efektywności energetycznej minimum A+** zgodną z rozporządzeniem Komisji (UE) 2015/1187 z dnia 27 kwietnia 2015 r. na podstawie karty produktu i etykiety energetycznej.

6. Kolektory słoneczne

Kolektory słoneczne muszą posiadać certyfikat na europejski znak jakości „Solar Keymark” wraz z załącznikiem technicznym lub równoważny certyfikat potwierdzający między innymi przeprowadzenie badań kolektora zgodnie z normą PN-EN 12975-1 „Słoneczne systemy grzewcze i ich elementy -- Kolektory słoneczne -- Część 1: Wymagania ogólne” oraz normą PN-EN ISO 9806 „Energia słoneczna -- Słoneczne kolektory grzewcze -- Metody badań”. Data potwierdzenia zgodności z wymaganą normą lub nadania znaku nie może być wcześniejsza niż 5 lat licząc od daty złożenia wniosku o dofinansowanie.

7. Elektryczne urządzenia do podgrzewania wody inne niż pompa ciepła

Elektryczne urządzenia do podgrzewania wody inne niż pompa ciepła muszą spełniać wymogi określone w Rozporządzeniu Delegowanym Komisji (UE) NR 812/2013 z dnia 18 lutego 2013r. oraz w Rozporządzeniu Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2017/1369 z dnia 4 lipca 2017 r. ustanawiającym ramy etykietowania energetycznego. Elektryczne urządzenia do podgrzewania wody inne niż pompa ciepła muszą spełniać wymagania klasy efektywności energetycznej minimum C na podstawie karty produktu i etykiety energetycznej.

8. Zasobniki ciepłej wody użytkowej dla podgrzewaczy wody

Zasobniki ciepłej wody użytkowej dla podgrzewaczy wody muszą spełniać wymogi określone w Rozporządzeniu Delegowanym Komisji (UE) NR 812/2013 z dnia 18 lutego 2013r. oraz w Rozporządzeniu Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2017/1369 z dnia 4 lipca 2017 r. ustanawiającym ramy etykietowania

energetycznego. Zasobniki ciepłej wody użytkowej dla podgrzewaczy wody muszą spełniać wymagania klasy efektywności energetycznej minimum C na podstawie karty produktu i etykiety energetycznej.

9. Pompy ciepła do ciepłej wody użytkowej

Pompy ciepła do ciepłej wody użytkowej muszą spełniać wymogi określone w Rozporządzeniu Delegowanym Komisji (UE) NR 812/2013 z dnia 18 lutego 2013r. oraz w Rozporządzeniu Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2017/1369 z dnia 4 lipca 2017 r. ustanawiającym ramy etykietowania energetycznego i uchylającym dyrektywę 2010/30/UE w odniesieniu do etykiet efektywności energetycznej dla podgrzewaczy wody, zasobników ciepłej wody użytkowej i zestawów zawierających podgrzewacz wody i urządzenie słoneczne. Pompy ciepła w odniesieniu do wytwarzania ciepłej wody użytkowej muszą spełniać wymagania **klasy efektywności energetycznej minimum A** na podstawie karty produktu i etykiety energetycznej.

10. Wentylacja mechaniczna z odzyskiem ciepła

Zakupiona i zamontowana wentylacja mechaniczna z odzyskiem ciepła musi spełniać wymogi określone w Rozporządzeniu Delegowanym Komisji (UE) nr 1254/2014 z dnia 11 lipca 2014 r. oraz w Rozporządzeniu Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2017/1369 z dnia 4 lipca 2017 r. ustanawiającym ramy etykietowania energetycznego i uchylającym dyrektywę 2010/30/UE w odniesieniu do etykiet efektywności energetycznej systemów wentylacyjnych przeznaczonych do budynków mieszkalnych. Wentylacja mechaniczna z odzyskiem ciepła musi spełniać wymagania **klasy efektywności energetycznej minimum A** na podstawie karty produktu i etykiety energetycznej.